

EVOLUCIÓ DEMOGRÀFICA DEL SEGLE XIX

ESPANYA I CATALUNYA

ÍNDEX

- » 1. GLOSSARI
- » 2. INTRODUCCIÓ
- » 3. DEMOGRAFIA ESPANYOLA
- » 4. DEMOGRAFIA CATALANA
- » 5. CREIXEMENT URBÀ A ESPANYA
- » 6. CREIXEMENT URBÀ A CATALUNYA
- » 7. MIGRACIONS TRANSOCEÀNIQUES

1. GLOSSARI

- » **La densitat de població** es refereix simplement al número d'habitants d'una regió.
- » El **creixement de la població** és la variació en el nombre d'individus d'una població d'éssers vius en un determinat període de temps.
- » Una **epidèmia** és una malaltia infecciosa, accidental i transitòria, que es difon a un gran nombre de persones d'un territori o regió determinats.
- » **L'èxode rural** es refereix a la emigració, generalment de gent jove del camp a la ciutat.
- » Les **migracions transoceàniques** són l'important corrent migratori cap als nous països independents d'ultramar, fonamentalment cap a Amèrica.
- » El **creixement urbà** és l'extensió de les ciutats lligada a l'augment de la població urbana.
- » La **mortalitat infantil** és l'indicador demogràfic que assenyala el nombre de defuncions en una població d'infants menors d'un any (de vegades es mesura a partir de menors de cinc anys).
- » Els **fluxos migratoris** són els moviments que feia la gent des del seu lloc de residència fins a un altre punt de la península.

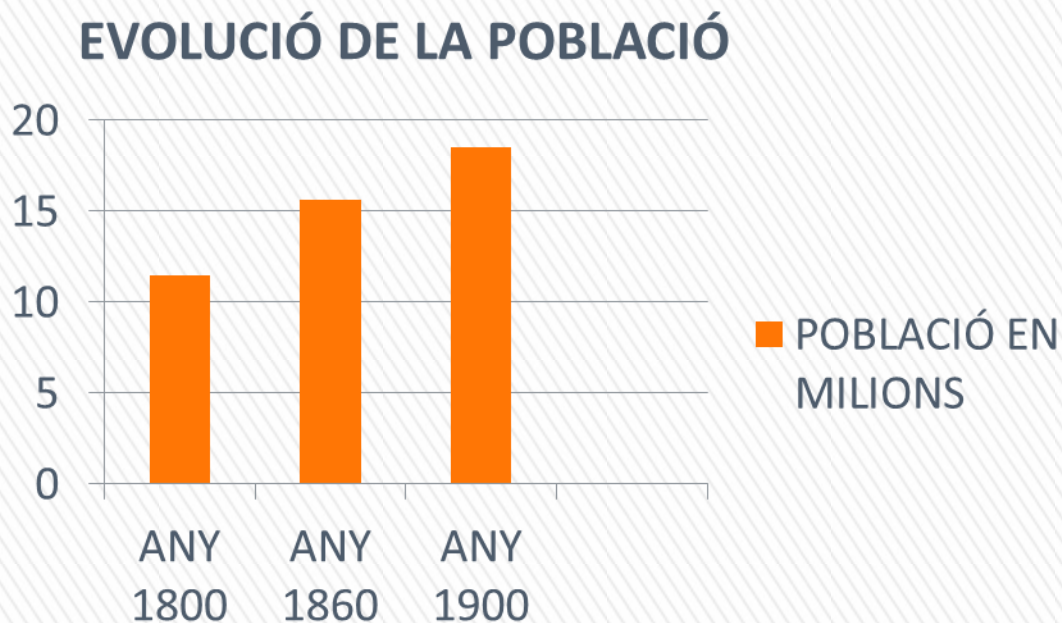
2. INTRODUCCIÓ

L'increment de la producció agrícola va permetre alimentar una població en creixement constant. Aquest augment demogràfic va ser més important a Catalunya que va experimentar una alteració significativa de les variables determinants (natalitat i mortalitat) de la seva localització al territori.

3. DEMOGRAFIA ESPANYOLA

- » Al llarg del segle XIX, la població va passar d' 11'5 milions l'any 1800 a 15'6 milions l'any 1860, i a 18'5 el 1900, un augment superior al 60%.

CAUSES DE L'INCREMENT:

- » Desaparició de determinades epidèmies.
- » Millora de la dieta.
- » Expansió d'alguns conreus (blat de moro i patates).

No obstant això, el creixement demogràfic va ser dels més baixos d'Europa a causa dels trets típics de la demografia tradicional: mortalitat i natalitat elevades.

A Espanya es mantenia una mortalitat elevada, sobretot infantil, per les males condicions sanitàries i per les nombroses epidèmies (Còlera, Tuberculosi i Febre groga). Aquestes van fortament relacionades amb la manca d'higiene i la pobresa de la majoria de la població.

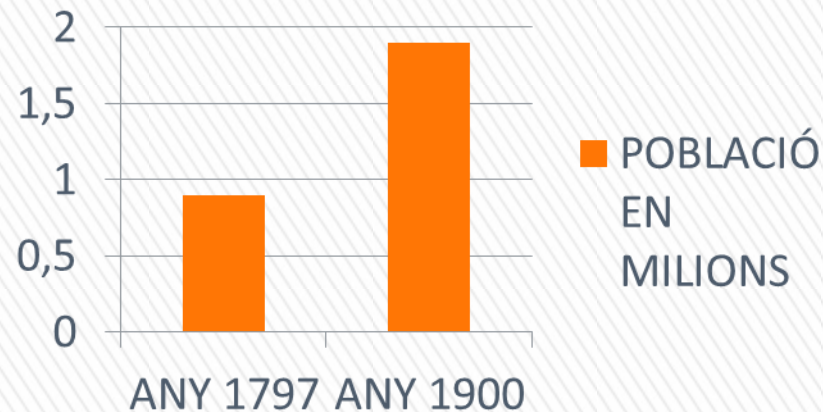
La pobresa de la població era deguda a les males collites que provocaven fam, desnutrició i un augment de morts. Això va comportar un creixement limitat de la població espanyola.

4. DEMOGRAFIA CATALANA

- » A Catalunya el creixement econòmic va fer que la població passés de 0'9 milions en 1797 a 1'9 el 1900, la qual cosa significava doblar la població. Aquest increment va ser degut una davallada de la mortalitat, com a conseqüència d'una millor alimentació i d'una disminució de les epidèmies.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ

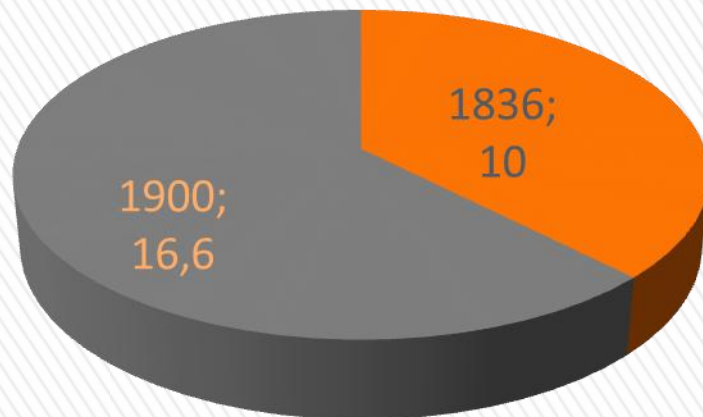

5. EL CREIXEMENT URBÀ A ESPANYA

- » El procés d'urbanització espanyol va ser limitat com a conseqüència de la modesta transformació industrial i de l'endarreriment agrari.
- » Al 1860, la població rural va iniciar un èxode que va comportar l'augment de la població urbana.
- » L'any 1836, menys del 10% de la població residia en aquestes capitals, mentre que l'any 1900 la xifra era del 16,6%. El creixement més important es va produir a partir del 1850 a Madrid, centre polític, i a Barcelona, nucli industrial principal i punt de destinació dels fluxos de població més importants.

CREIXEMENT URBÀ ESPANYOL

6. CREIXEMENT URBÀ A CATALUNYA

A Catalunya, els moviments migratoris interiors van ser força intensos: del camp a la ciutat i de l'interior a la costa.

- » Del camp a la ciutat: A Barcelona i als nous nuclis industrials (Sabadell, Terrassa...) va augmentar la població.
- » De l'interior a la costa: Les comarques del Pirineu i el Solsonès van perdre un 40% de la població.
- » El resultat va ser un increment de la urbanització de Catalunya: Cap al 1800, dos de cada tres catalans residien en nuclis de menys de 2000 habitants; al final del segle, havia baixat a un de cada tres a causa de l'augment de les ciutat de més de 10.000 habitants.

7. MIGRACIONS TRANSOCEÀNIQUES

A finals de segle, la tensió entre l'augment de la població i les escasses oportunitats de treball, van obligar a molta gent a emigrar a ultramar. L'entrada al mercat laboral, la baixa qualificació educativa i l'escassetat de transformacions en l'agricultura, van tenir un paper rellevant en la decisió de molta gent d'emigrar a altres continents per millorar les seves condicions de vida.

Els principals focus d'emigració van ser Galícia, Astúries, Cantàbria i les Canàries. La destinació més important va ser Hispanoamèrica, sobretot Argentina, Mèxic, Cuba i Brasil.

Catalunya va proporcionar un continent migratori cap a Cuba, atret per les tradicionals relacions dels comerciants catalans a l'àrea caribenya.

Fins a l'any 1860, van partir d'Espanya cap Amèrica més de 200.000 emigrants. Els gallecs van ser els emigrants més importants, entre els anys 1853 i 1882, van emigrar a Amèrica uns 325.000, un 60% del total dels emigrants espanyols.

L'emigració espanyola a Amèrica va tenir el seu moment més important entre 1900 i 1929, amb una reculada durant la 1ª Guerra Mundial.

MIGRACIONS TRANSOCEÀNIQUES

